

Γυναίκες φιλόσοφοι

*Έρευνα-επιλογή: Μ. ΛΟΟΣ
Μετάφραση: Μ. ΣΚΟΜΠΑ
Επιμέλεια: Β. ΚΑΝΤΖΑΡΑ*

1. Φιλόσοφοι – φυσικοί φιλόσοφοι

<http://www.indiana.edu/~leach/2000/arete>

ARATE OF CYRENE

(Αρήτη της Κυρήνειας)

Αρχαία Ελλάδα – φιλόσοφος
5^{ος} αιώνας π.Χ.

Η Αρήτη ήταν σύγχρονη του Σωκράτη. Δίδασκε φιλοσοφία στη σχολή της Αττικής. Ήταν κόρη του Αριστίππου, του ιδρυτή της Κυρηναϊκής Σχολής της φιλοσοφίας. Ακόμη και την εποχή του Βοκάκιου (1313-1375 μ.Χ.) χίλια χρόνια αργότερα μνημονευόταν ως πολύτιμη πηγή γνώσεων, συγγραφέας 40 βιβλίων, και δασκάλα περισσότερων από 110 φιλοσόφων. Ο γιος της Αριστίππος επίσης φιλόσοφος, συνέχισε την οικογενειακή παράδοση ως διευθυντής της Κυρηναϊκής Σχολής. Ονομάστηκε «Μητροδίδακτος», επειδή διδάχτηκε τη φιλοσοφία από τη μητέρα του, πράγμα σπάνιο για την εποχή εκείνη.

Πηγή: http://www.astr.ua.edu/Arate_of_Cyrene

<http://www.google.images>

ΔΙΟΤΙΜΑ

Διοτίμα από τη Μαντινεία
Αρχαία Ελλάδα - φιλόσοφος

Ο Πλάτωνας έγραψε ότι τιμήθηκε από τον Σωκράτη (469-399 π.Χ.) ως δασκάλα του. Ο Πλάτωνας δίδαξε δύο γυναίκες στο σχολείο του: τη Λασθένια και Αξιόθεα του Φύλου (350 π.Χ.). Υπήρξε επίσης ιέρεια στην Μαντινεία της Αρκαδίας. Σήμερα, κέντρα μελετών και ιδρύματα φέρουν το όνομά της.

Πηγή:

<http://www.astr.au.edu/4000WS/Diotima>

<http://www.google.images>

HERRAD

(Χέρραντ)

Ηγουμένη του Χόχενμπουργκ, Αλσατία, επιστήμονας
1125 – 1195 μ.Χ.

Κατά τη διάρκεια του μεσαίωνα οι γυναίκες, που βρίσκονταν στα μοναστήρια μπορούσαν να ασχοληθούν με την επιστήμη περισσότερο απ' ότι ο μέσος πληθυσμός. Ανάλογη υπήρξε η περίπτωση της Χέρραντ. Ήταν ηγουμένη της γυναικείας μονής του Ste Odile του Hohenbourg. Υπήρξε συντάκτρια και διαφωτίστρια του Hortus Deliciarium (Κήπος της απόλαυσης). Αυτό το πόνημα αποτελούνταν από 324 σελίδες και 636 μικρές εικόνες που απέδιδαν βιβλικές σκηνές και αλληγορικές εικόνες. Εκεί παρατίθενται χιλιάδες κείμενα από διαφορετικούς συγγραφείς για διάφορα θέματα. Περιλαμβάνει επίσης ποιήματα από την ίδια την Χέρραντ. Είναι ένα επίτομο έργο της μεσαιωνικής εποχής που περιέχει όλη τη γνώση και την ιστορία του κόσμου. Αυτό το εγκυκλοπαιδικό έργο καλύπτει βιβλικά, ηθικά και θεολογικά θέματα.

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/Herrad>

<http://www.google.images>

VON BINGEN, HILDEGARD

(Φον Βίνγκεν, Χίλντεγκαρντ)

Ηγουμένη, μυστικίστρια, συγγραφέας
1099 – 1179 μ. Χ.

Υπήρξε ηγουμένη της μονής του St. Rupert στο Bingen-am-Rhine. Ήταν ένα από τα δέκα παιδιά της οικογένειας και δόθηκε στους Βενεδικτίνους μοναχούς στην ηλικία των οκτώ ετών. Υπήρξε παραγωγική συγγραφέας, ίσως και η παραγωγικότερη του Μεσαίωνα. Τέσσερα από τα βιβλία της είναι τα εξής : «*Know Thy Ways*», «*Book of Life's Merits*», «*Book of Divine Works*», και «*Medicine*». Επίσης έγραψε μουσική και εκτελέσεις των έργων της είναι σήμερα διαθέσιμες σε CD. Έχουν διασωθεί παραπάνω από 300 επιστολές και πολλά επίτομα έργα της. Πολλά από αυτά τα οποία έχει γράψει περιλαμβάνουν μυστικιστικούς όρους. Παρ' όλα αυτά οι ιδέες της είναι αρκετά σύγχρονες. Οι θέσεις της για την παγκόσμια βαρύτητα είναι σωστές και χρονολογούνται ορισμένους αιώνες πριν από τον Νεύτωνα.

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/Hildegard>

(λείπει φωτογραφία)

LASTHENIA (Λασθινία)

Αρχαία Ελλάδα - Φυσική φιλόσοφος

Ο Πλάτωνας αναφέρει αρκετές γυναίκες οι οποίες ήταν αναγνωρισμένες φιλόσοφοι στην αρχαία Ελλάδα. Η Λασθινία ήταν μία από αυτές.

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/Lasthenia>

<http://www.google.images>

MERIAN, MARIA SIBYLLA

(Μέριαν, Μαρία Σίβυλλα)

Γερμανία- φυσική ιστορικός

1647 – 1717

Υποστηρίχτηκε από τον πατριό της, ο οποίος αναγνώριζε το ταλέντο της θετής του κόρης, και ο οποίος την ανέθρεψε υπό την επιμέλεια του. Έλαβε συνεπώς μια πολύ καλή εκπαίδευση και έμαθε βοτανολογία. Αργότερα είχε επιρροές από δασκάλους στο Άμστερνταμ, οι οποίοι διέγειραν την επιθυμία να κάνει ένα μακρύ και επικίνδυνο ταξίδι. Έλαβε οικονομική βοήθεια από την πόλη του πατέρα της, το Άμστερνταμ. Η Μαρία στην ηλικία των 52 χρόνων

συνοδευόμενη από την έφηβη κόρη της, ξεκίνησαν το ταξίδι τους προς το Σουρινάμ το 1699, μια παλαιότερη Ολλανδική αποικία στη Νότιο Αμερική. Για δύο χρόνια, όχι μόνον ταξίδεψαν σε καταυλισμούς και φυτείες αλλά οι δύο γυναίκες εξερεύνησαν ολόκληρο το εσωτερικό της χώρας αντιμετωπίζοντας πολλούς κινδύνους. Η περιπετειώδης περιπλάνησή τους αναδύεται πολύ ζωντανά από τα σχόλια της στο έργο «Metamorphosis Insectorum Surinamensium» του 1705. Η κόρη της εξέδωσε για πρώτη φορά τα τρία μέρη της εργασίας της μητέρας της.

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/>

<http://www.google.images>

PAN CHAO

(Παν Τσάο)

Κίνα- επιστήμονας
50 - 112 μ.Χ.

Η Pan Chao ή Ban Zhao ήταν η αυτοκρατορική επιστήμονας του αυτοκράτορα Χο της Κίνας. Ήταν η επίσημη ιστορικός της αυλής η οποία είχε υπ' ευθύνη της την αυτοκρατορική βιβλιοθήκη, όπου και δίδασκε. Ένα από τα σημαντικότερα και πιο γνωστά έργα της ήταν: «Μαθήματα για μια γυναίκα».

Πηγή:

http://www.astr.ua.edu/4000WS/Pan_Chao

<http://www.google.images>

PERICTIONE

(Περικτιώνη)

Αρχαία Ελλάδα - Φυσική φιλόσοφος

Υπήρξε μαθήτρια του Πυθαγόρα (569 – 475 π.Χ.) και πιθανόν δίδασκε στη σχολή του. Δύο από τα έργα της που έχουν διασωθεί μέχρι σήμερα και αποδίδονται σ' αυτήν είναι η «Σοφία» και «Αρμονία της Γυναίκας».

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/>

[http://www/google.images](http://www.google.images)

DE PISAN, CHRISTINE

(Ντε Πιζάν, Κριστίν)

Ιταλία, επιστήμονας, φιλόσοφος, μουσικός, συγγραφέας, ηγουμένη
1383 – 1431 μ.Χ.

Η Ντε Πισάν κέρδιζε τα προς το ζην με τη συγγραφή κειμένων, στις αρχές του 15^{ου} αιώνα. Έγραψε τουλάχιστον 12 βιβλία και 10 έργα σε έμμετρη γραφή. Πολλές διδακτορικές διατριβές του 20^{ου} αιώνα μελέτησαν τα έργα της. Παρά το γεγονός ότι δεν θεωρείται επιστήμονας είναι γνωστή σε πολλούς τομείς. Ένα από τα πιο γνωστά έργα της λέγεται «Η πόλη των γυναικών». Αυτό το βιβλίο, το οποίο είναι επίσης μεταφρασμένο και στα ελληνικά περιγράφει αφενός την προσωπική της ιστορία της αλλά και η ιστορία όλων των γυναικών. Στο βιβλίο αυτό εξυμνεί μια πόλη η οποία θα διοικείται από χρηστούς ηγεμόνες, κατά το παράδειγμα του Πλάτωνα, με τη διαφορά ότι στην εξουσία θα είναι γυναίκες.

Πηγή:

http://www.astr.ua.edu/4000WS/Christin_di_Pisan

<http://www.google.images>

PISCOPIA, ELENA CORNARO

(Πισκόπια , Έλενα Κορνάρο)

Ιταλία- φυσική φιλόσοφος

1646 – 1684 μ.Χ.

Ήταν «τέρας» μορφώσεως. Έλαβε διδακτορικό στη φιλοσοφία από το Πανεπιστήμιο της Πάδουα υπό την παρουσία χιλιάδων μελετητών. Το Πανεπιστήμιο έχει ένα μετάλλιο στην μνήμη της και υπάρχει ακόμα ένα μαρμάρινο άγαλμα. Το κολέγιο Βάσσαρ, στη Νέα Υόρκη, έχει ένα ζωγραφισμένο γυάλινο τζάμι το οποίο αναπαριστά τα επιτεύγματά της. Μελέτησε λατινικά, ελληνικά, μουσική, θεολογία και μαθηματικά και τελικά έμαθε εβραϊκά, αραβικά, χαλδαικά (νότιας Μεσοποταμίας), καθώς και γαλλικά, αγγλικά και ισπανικά. Μελέτησε φιλοσοφία και αστρονομία. Έχοντας το μουσικό ταλέντο όταν ήταν σε ηλικία 17 ετών μπορούσε να τραγουδήσει, να συνθέσει και να παίζει όργανα όπως το βιολί, την άρπα και πιάνο της εποχής. Γι' όλα αυτά αξίζει κανένα άγαλμα και κανά δυο αναπαράσεις σε παράθυρα!.

Πηγή:

<http://www.astr.ua.edu/4000WS/Piscopia>

(λείπει φωτογραφία)

THEMISTA

Θυμίστα

Αρχαία Ελλάδα-φυσική φιλόσοφος

Ήταν σύζυγος του Λέοντος, και επιστολογράφος του Επικούρου (371 – 271 π.Χ.). Ονομαζόταν "η θηλυκή Σόλων" και ήταν γνωστή ως φιλόσοφος. (Ο Σόλων ήταν ο μεγάλος νομοθέτης της Αρχαίας Αθήνας)

Πηγή: <http://www.astr.ua.edu/4000WS/Themista>

<http://www.jambore.freedom-in-education.co.uk/images>

HIPPARCHIA OF CYNIC

(Υππαρχία του Κυνικών)

360 – 280 π.Χ.

Αρχαία Ελλάδα – φιλόσοφος

Υπήρξε μέλος της μη δημοφιλούς σχολής των κυνικών. Η Υππαρχία παντρεύτηκε έναν άλλο κυνικό φιλόσοφο που λεγόταν Κράτης και επέλεξαν τον τρόπο ζωής των κυνικών. Έτσι διάλεξε μια ζωή χωρίς ανέσεις, ιδιοκτησία και τεχνητούς συμβατικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένου και του γάμου. Οι κυνικοί πίστευαν ότι για να γίνουν πολίτες του σύμπαντος πρέπει να απορρίψουν την ισχύουσα κοινωνική και πολιτική τάξη πραγμάτων.

Πηγή: <http://www.astr.ua.edu/4000WS/>

THERESA OF AVILA
(Θηρεσία της Αβύλης)

Ισπανία – Καθολική αναμορφώτρια, μυστικίστρια
1515 – 1582

Η αγία Θηρεσία της Αβύλης ήτανε μία σημαντική μορφή της Καθολικής αναμόρφωσης και πρόδρομος του Ισπανικού μυστικισμού, συγγραφέας και αναμορφώτρια του μοναχισμού. Η ημέρα που εορτάζεται είναι η 15η του Οκτώβρη. Αναγνωρίζεται από τους Καθολικούς του Πατριαρχείου της Ρώμης ως μία από τους 33 γιατρούς της εκκλησίας: St. Teresa of Ávila - 1970, St. Catherine of Siena - 1970 και St. Thérèse του Lisieux – 1997.

Πηγή:

http://en.wikipedia.org/wiki/THERASA_OF_AVILA

2. Φιλόσοφοι στο σύγχρονο κόσμο

<http://www.webster.edu/~woolffm/women>

DE BEAUVOIR, SIMON

(Ντε Μπωβουάρ, Σιμόν)

Γαλλία – φιλόσοφος, λογοτέχνης, συγγραφέας, φεμινίστρια

1908 – 1986

Η Σιμόν στα 21 της χρόνια σπούδασε φιλοσοφία στη Σορβόνη και στη συνέχεια στη Γερμανία. Έγινε μέλος της ομάδας φοιτητών οι οποίοι εκείνη την εποχή είχαν πολύ κακή φήμη. Αυτοί ήταν οι Paul Nizan, Andre Hermaid, and Jean-Paul Satre. Ο Σαρτρ έγινε ο καλύτερος της φίλος, ήταν σύντροφός της και πνευματικά ισάξιος. Η Σιμόν έμεινε μαζί του μέχρι το θάνατό του το 1980. Μαζί έσπασαν αυστηρά πρότυπα εκείνης της εποχής και κοινωνικά ταμπού. Αργότερα η Ντε Μπωβουάρ αφοσιώθηκε στο φεμινιστικό κίνημα και πάλεψε εναντίον των Γάλλων που περιθωριοπούσαν τις φτωχές, ανύπαντρες μητέρες. Ταξίδεψε και εργάστηκε στην ΕΣΣΔ, Κούβα, Ιαπωνία, Αίγυπτο, Ισραήλ και Βραζιλία. Το γράψιμό της ήταν εναλλακτικό. Μέχρι το 1943 η Σιμόν εκτός από το: «Έρθε για να μείνει» είχε ολοκληρώσει 4 άλλα έργα της. Αυτά ήταν: «The Blood of Others» «Pyrrhus et Cineas», «Les Bouches Intulites (Useless Mouths)», και «All Men are Mortal». Ταυτόχρονα, ο Σάρτρ έγραφε το «Χωρίς διέξοδο» από το κελί του. Η επιτυχία από τη δουλειά τους τους έφερε στον κύκλο συναστροφών με τους: Camus, Picasso, Georges Bataille και άλλων. Οι ιδέες της διαδόθηκαν στον κόσμο μέσα από τον τρίτο της τόμο «Η δύναμη της περιστασης». Κατόπιν, έγραψε «το δεύτερο φύλο», όπου επιγραμματικά υποστηρίζει ότι «η γυναίκα δε γεννιέται αλλά γίνεται» επίσης αποδομεί τις διαφορές με βάση το φύλο ερευνώντας τα επιστημονικά δεδομένα της εποχής της. Το 1971 ολοκλήρωσε το τελικό της βιβλίο των αναμνήσεων «Όλα ειπωμένα και πεπραγμένα» σε ηλικία 49 χρόνων. Αυτό είναι γνωστό ως το πιο διάσημο και δραματικό έργο της. Στα ελληνικά έχουν μεταφραστεί αρκετά έργα της.

Πηγή: <http://www.webster.edu/~woolffm/women>

<http://www.bulgarie.net/images/Julia-Kristeva>

KRISTEVA, JULIA

(Κρίστεβα, Τζούλια)

1941-

Βουλγαρία/Γαλλία – φιλόσοφος, ψυχαναλύτρια, συγγραφέας

Η Kristeva έχει διαπρέψει στην κριτική ανάλυση και τη πολιτισμική θεωρία, μετά την έκδοση του πρώτου της βιβλίου *Semeiotikè* το 1969.

Τα πολυάριθμα βιβλία, δοκίμια και πρόλογοι εκδόσεων είναι αρχιτεκτονικής σημασίας για τη γλωσσολογία, τη θεωρία λογοτεχνίας και της κριτικής, την ψυχανάλυση, τη βιογραφία και αυτοβιογραφία, την πολιτική και την πολιτισμική ανάλυση, την τέχνη και την ιστορία της τέχνης. Τα έργα της κατέχουν μια σημαντική θέση στην στρουκτουραλιστική και μεταστρουκτουραλιστική σκέψη.

Πηγή:

http://en.wikipedia.org/wiki/KRISTEVA_JULIA

http://www.wikipedia.org/wiki/STEIN_EDITH

STEIN, EDITH

(Στέιν, Έντιθ)

Γερμανία – φιλόσοφος, εκπαιδευτικός, μοναχή Carmelite, αγία της Καθολικής εκκλησίας
1891 – 1942

Φοίτησε στο Πανεπιστήμιο του Goettingen, όπου αργότερα έγινε βοηθός του Edmund Husserl (γνωστού φιλοσόφου). Το 1916, κατέκτησε το διδακτορικό δίπλωμα στη φιλοσοφία υπό την επίβλεψη του Husserl, «Στο πρόβλημα της εμπάθειας». Εν συνεχεία έγινε μέλος του διδακτικού προσωπικού του Freiburg. Το 1932 έγινε λέκτορας στο Ινστιτούτο παιδαγωγικής του Münster, αλλά η αντισημιτική νομοθεσία, που ψηφίστηκε από την κυβέρνηση των Ναζί την ανάγκασε να παραιτηθεί από τη θέση της το 1933. Στη συνέχεια εισήλθε στο μοναστήρι των Καρμελιτών, στην Κολωνία, το 1934 και πήρε το όνομα Τερέζα Βενεδικτίνη του Σταυρού. Έγραψε πολλά σημαντικά φιλοσοφικά και μεταφυσικά βιβλία, αλλά δολοφονήθηκε από τους Ναζί στο κρεματώριο, στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, του Άουσβιτς.

Πηγή:

http://www.wikipedia.org/wiki/STEIN_EDITH

http://en.wikipedia.org/wiki/ARENDR_HANNAH

ARENDR, HANNAH

(Αρεντ, Άννα)

Γερμανία/ ΗΠΑ – φιλόσοφος, πολιτική επιστήμων, δημοσιογράφος
1906 – 1975

Περιέγραψε τον εαυτό της ως πολιτική επιστήμων, γιατί κεντρική ιδέα στο έργο της είναι ότι οι «άνθρωποι, όι ο άνθρωπος, ζουν στη γη και κατοικούν τον κόσμο».

Σπούδασε φιλοσοφία με τους Martin Heidegger (Μάρτιν Χάιντεγκερ) και Karl Jaspers (Καρλ Γιάσπερς) και έλαβε το διδακτορικό δίπλωμα σε μια διατριβή για το γενικό πλαίσιο της αγάπης στη σκέψη του Saint Augustine (Αγίου Αυγουστίνου) το 1929. Η Αρέντ εμποδίστηκε από την υφηγεσία (*habilitating*) (και έτσι και από τη διδασκαλία στα Γερμανικά πανεπιστήμια) το 1933, διότι ήταν Εβραία. Έφυγε από τη Γερμανία και εγκαταστάθηκε πρώτα στο Παρίσι και αργότερα στις ΗΠΑ. Το 1959, διορίστηκε ως η πρώτη γυναίκα καθηγήτρια πανεπιστημίου στο Princeton (Πρίνστον). Η Αρέντ συνέβαλε αποφασιστικά στη δημιουργία των Δομικών Φιλελεύθερων Σπουδών (SLE). Ο αστεροειδής 100027 Hannaharendt ονομάστηκε προς τιμή της. Έγραψε πολλά σημαντικά βιβλία γύρω από τη φιλοσοφική παράδοση της φαινομενολογίας και την πολιτική θεωρία, όπως και βιβλία γύρω από τη βία και την «ανθρώπινη κατάσταση».

Πηγή:

http://en.wikipedia.org/wiki/ARENDR_HANNAH

http://en.wikipedia.org/wiki/NUSSBAUM_MARTHA

NUSSBAUM, MARTHA

(Νουσμπάουμ Μάρθα)

1947 -

ΗΠΑ – Φιλόσοφος

Έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα το 1975 και το επιστημονικό ενδιαφέρον της επικεντρώνεται στην αρχαία φιλοσοφία, την πολιτική φιλοσοφία και την ηθική. Δίδαξε φιλοσοφία και κλασικές σπουδές από το 1970 έως το 1980, πριν μετακινηθεί στο πανεπιστήμιο του Μπράουν (Brown University). Το βιβλίο της «η ευθραυστότητα της αρετής» (1985), αφορούσε την ηθική στον αρχαίο κόσμο. Υπήρξε σημαντική η επιρροή του και την έκανε παγκοσμίως γνωστή. Έχει διδάξει και στα πανεπιστήμια του Χάρβαρντ και του Μπράουν, όπου κατείχε τη θέση της Καθηγήτριας Πανεπιστημίου.

Πηγή:

http://en.wikipedia.org/wiki/NUSSBAUM_MARTHA

MURDOCH, IRIS

(Μέρντοχ, Αϊρις)

1919 – 1999

Μεγάλη Βρετανία – φιλόσοφος, λογοτέχνης, συγγραφέας

Η κυρία (Dame) Jean Iris Murdoch γεννήθηκε στην Ιρλανδία, υπήρξε Βρετανή συγγραφέας και φιλόσοφος, γνωστή για τα λογοτεχνικά της έργα (περίπου 27 βιβλία, που συνδυάζουν πλούσια χαρακτηριστικά, πλοκή, συνθέτοντας συνήθως θέματα ηθικής και φύλου. Η πρώτη της νουβέλα «Κάτω από το δίχτυ», επιλέχθηκε το 2001 από το εκδοτικό κοινό της Αμερικανικής Μοντέρνας Βιβλιοθήκης ως ένα από τις 100 καλύτερες αγγλόφωνες νουβέλες του 20 αιώνα. Το 1987 ανακηρύχθηκε Dame Commander of the Order of the British Empire. Εργάστηκε στην υπηρεσία των προσφύγων στο Βέλγιο κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου και αργότερα. Στο συγγραφικό της έργο προσπάθησε να απαντήσει φιλοσοφικά ερωτήματα τοποθετώντας τα σε καθημερινό πλαίσιο, γι' αυτό έγραψε νουβέλες, θεατρικά και μυθιστορήματα. Πρόσφατα η ζωή της γυρίστηκε σε ταινία. Πολλά από τα έργα της είναι μεταφρασμένα και στα ελληνικά.

Πηγή:

http://en.wikipedia.org/wiki/MURDOCH_IRIS
